Moda anglicismelor în limba română

Laura TRĂISTARU

Înnoirea vocabularului unei limbi este un proces esențial şi inevitabil, în condițiile schimbărilor care au loc permanent în societatea umană. Astfel, în domeniul economiei, administrației, comerțului; dar mai ales al informaticii, numărul termenilor împrumutați din limba engleză este din ce în ce mai mare. Având în vedere că limba engleză a fost introdusă ca disciplină obligatorie în sistemul de învățământ din România şi că foarte mulți tineri utilizează astăzi calculatorul, limba literară, în diversele ei varietăți, înregistrează folosirea frecventă a unor termeni de origine engleză, cuvinte care la noi poartă numele de „anglicisme". Termenul de anglicism este destul de răspândit în lingvistica românească şi a fost definit în mai multe lucrări. Potrivit DEX anglicismul reprezintă „o expresie specifică limbii engleze, cuvânt de origine engleză împrumutat, fără necesitate, de o altă limbă şi neintegrat în aceasta" (DEX s. v.). În DN^3 apare definit ca :„expresie proprie limbii engleze, cuvânt de origine engleză, împrumutat de o altă limbă, încă neintegrat în aceasta" (DN^3 s. v.). Mioara Avram, spune că „anglicismul este un tip de străinism sau xenism, care nu se restrânge la împrumuturile neadaptate şi/sau inutile şi este definit ca: unitate lingvistică (nu numai cuvânt, ci şi formant, expresie frazeologică, sens sau construcție gramaticală) şi chiar tip de pronunțare sau/şi de scriere (inclusiv de punctuație) de origine engleză, indiferent de varietatea teritorială a englezei, deci inclusiv din engleza americană, nu doar din cea britanică". (Avram 1997:11). Adriana Stoichițoiu Ichim, foloseşte termenul *anglicism* pentru „împrumuturi recente din engleza britanică şi americană, incomplete sau deloc adaptate (ca atare, ele se scriu şi se rostesc în română într-un mod foarte apropiat sau identic cu cel din limba de origine)" (Stoichițoiu Ichim 2001: 83).Tot ea realizează o delimitare precisă între anglicisme (cuvinte în curs de asimilare): *supermarket, racket, master* etc şi xenisme (cuvinte neadaptate, numite şi barbarisme): *cash, jogging, show, summit, trend* etc. Calificarea de anglicism, spune Adriana Stoichițoiu Ichim; ni se pare nepotrivită în cazul unor împrumuturi deja asimilate şi frecvent utilizate, inclusiv în limba vorbită, precum: *fan, job, hit, star, stres, şort, top*". Carmen Vlad, consideră anglicismele „cele mai recente împrumuturi, care se disting prin slaba adaptare la sistemul morfologic şi fonologic al limbii române şi care prezintă fluctuații în grafie şi pronunție" (Vlad 1974: 34). În majoritatea lor, aceşti termeni, de origine engleză nu au echivalente în limba română, fiind împrumutați odată cu realitățile pe care le denumesc. În studiul de față vom exemplifica doar o parte din anglicismele care circulă în limba română; numărul lor fiind foarte mare în toate domeniile.

Domeniile în care ele se utilizează sunt diferite:

1. Terminologia economică, financiară, comercială şi a profesiilor:

BDD-V420 © 2009 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 23:01:47 UTC)

Staff s. m. pl. *staffuri* „grup de persoane cu o anumită misiune, de conducere sub direcția unui şef; stat major”.

Management s. n. „arta de a conduce; ştiința organizării întreprinderilor, a valorificării eficiente a resurselor umane, financiare şi material ale unei organizații”.

Lobby s. n. „sală de aşteptare a clădirii unei bănci, unde se fac operații bancare; tranzacție făcută în această sală”.

Discount s. n. pl. *discounturi* „reducere de preț care se acordă unui anumit client, în anumite condiții de achiziționare a mărfi”.

Dumping s. n. pl. *dumpinguri* „vânzare a mărfurilor pe piața externă la prețuri mai scăzute decât acelea de pe piața internă şi de pe piața mondială, practicată de unele țări pentru a elimina concurența”.

Brand s. n. pl. *branduri* „marcă, firmă”.

Broker s. m. pl. *brokeri* „agent care vinde sau cumpără pe comision; intermediar”.

Dealer s. m. pl. *dealeri* „distribuitor”.

Manager s. m. pl. *manageri* „cel care conduce o antrepriză, care generează interesele unui sportiv sau ale unei echipe care se ocupă cu organizarea şi cu chestiunile financiare ale competițiilor, impresar”.

2. Terminologia din informatică

Site s. n. pl. *site-uri* „spațiu pe internet, spațiu în care sunt situate informații pe rețeaua de internet”.

Mouse s. n. pl. *mouse-uri*, articulat *mouse-ul* „dispozitiv la computer, calculator, periferic cu care se poate deplasa cursorul pe ecranul unui computer”.

Chat s. n. „discuție amicală, o discuție care se face prin schimbarea mesajelor electronice”.

Desktop s. n. pl. desktopuri „ecran”.

Display s. n. pl. *display-uri*, articulat *display-ul* „dispozitiv de vizualizare folosit ca periferic la calculatoare”.

Hard disk s. n. „disc magnetic de mare capacitate, pentru stocarea datelor la computer”.

Software s. n. „ansamblu de activități (codificare, organizare, analiză, programare) pentru calculatoarele electronice, soft”.

Joystick s. n. „manetă care controlează mişcarea imaginilor pe un ecran electronic sau la jocurile mecanice”.

e-mail s. n. pl. *e-mailuri* „scrisoare în format electronic, mesaje”.

On-line/online loc adj., loc. adv. „echipament, dispozitiv sau mod de prelucrare a datelor conectate direct la calculator”.

Off-line/offline loc adj, loc adv. „echipament, dispozitiv sau mod de prelucrare a datelor neconectat direct la calculator”.

3. Terminologia din muzică

Play-back sn; pl. *play-back-uri* „redare a unei înregistrări pe bandă electromagnetic sau pe disc; tehnică inversă dublajului, prin care înregistrarea sunetului precede pe aceea a imaginii”.

Single s. n. pl. *single-uri* „când se vorbeşte despre un disc de muzică, având câte o singură melodie pe fiecare față”.

Hit s. n. pl. *hituri* „cântec de succes, şlagăr”.

BDD-V420 © 2009 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 23:01:47 UTC)

Blues s. n. pl. *bluesuri* „melodie lentă”.

Live s. n., adj. invar., adv. „despre concerte şi spectacole; care este înregistrat pe viu; spectacol radiodifuzat sau televizat, transmis în timpul realizării lui – nu ca o înregistrare ulterioară”.

Background s. n. pl. *backgrounduri* „fundal sonor (melodie, armonic, ritmic) care susține şi completează partea solistică, instrumental sau vocală”.

4. Terminologia sportivă

Bowling s. n. „joc de popice practicat pe o pistă modernă, cu dispozitive automatizate”.

Body building s. n. „culturism”.

Badminton s. n. „joc sportiv asemănător cu tenisul”.

Baseball s. n. „joc sportiv (la americani) între două echipe a câte 9 jucătorii, asemănător cu oina”.

Bungee-jumping s. n. „denumeşte un sport extrem; săritura cu coarda”.

Fitness s. n. „condiție fizică bună, sănătate”.

Jogging s. n. „alergare uşoară în scopul menținerii sănătății”.

Derby s. n. pl. *derby-uri*, articulat *derby-ul* „întrecere sportivă de mare importanță”.

5. Terminologia produselor alimentare şi a băuturilor

Hamburger s. m. pl. *hamburgări*.

Hotdog s. m. pl. *hotdogi*.

Fast-food s. n. pl. fast-fooduri „local în care se serveşte mâncarea standardizată, preparată şi servită rapid”.

Cheeseburger s. m. „sandvici cu brânză”.

Chips s. n. pl. *chipsuri* „cartofi prăjiți (denumire comercială)”.

Cornflakes s. n. „floricele de porumb”.

Brandy s. n. pl. *brandy-uri*, articulat *brandy-ul* „băutură alcoolică, coniac”.

Whisky s. n. pl. *whisky-uri*, articulat *whisky-ul* „băutură alcoolică”.

Ketchup s. n. „sos picant din suc de roşii, oțet şi mirodenii”.

6. Terminologia din modă şi produselor cosmetice

Look s. n. pl. *lookuri*, articulat *lookul* „înfățişare,aspect”.

Lifting s. n. „operație estetică care constă într-o incizie ce scurtează pielea pentru a face ridurile invizibile”.

Make-up s. n. pl. *make-upuri*, articulat *make-upului* „machiaj”.

Fashion s. n. „modă”.

Design s. n. „creație vestimentară”.

Gloss s. n. „luciu de buze”.

Eye-liner s. n. „tuş”.

Office s. n. „îmbrăcăminte pentru serviciu”.

Casual s. n. „îmbrăcăminte de zi”.

Foarte mulți dintre aceşti termeni sunt înregistrați şi în noul DOOM: *staff* / pl. *staffuri*; *management*, *lobby* / art. *loby-ul*, *high technology*, *discount* / pl. *discounturi*; *dumping* / pl. *dumpinguri*, art. *dumpingul*; *brand* / pl. *branduri*, *broker* / *brokeri*, *dealer* / *dealeri*, *manager* / *manageri*, *site* / pl. *site-uri*, art. *site-ul*, *chat* / art. *chatul*, *desktop* / pl. *desktopuri*, *display* / pl. *display-uri*, art. *display-ul*, *hard disk* / pl. *hard diskuri*, *software*, *on-line* / *online*, *off-line* / *offline*, *e-mail* / pl. *e-mailuri*,

BDD-V420 © 2009 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 23:01:47 UTC)

art. *e-mailul*, *play-back* / pl. *play-backuri*, art. *play-backul*, *single* / pl. *single-uri*, art. *single-ul*, *hit* / pl. *hituri*, *blues* / pl. *bluesuri*, *live*, *background* / pl. *backgrounduri*, *body building*, *badminton*, *baseball*, *windsurfing*, *jogging*, *derby* / pl. *derby-uri*, *derby-ul*, *surfing*, *hotdog* / pl. *hotdogi*, *hamburger* / pl. *hamburgeri*, *fast-food* / pl. *fast-fooduri*, *cheeseburger* / pl. *cheeseburgeri*, *chips* / pl. *chipsuri*, *cornflakes*, *ice-tea* / art. *ice-tea-ul*, *ketchup*, *whisky*, *look* / pl. *lookuri*, *lifting*, *make-up* / pl. *make-upuri*, *make-upul*, *fashion*, *design*. Alte anglicisme nu sunt încă în noul DOOM: *mouse, joystick, bowling, bungee-jumping, fitness, gloss, office, casual*. Foarte multe persoane şi în special tinerii folosesc frecvent în limbajul de zi cu zi cuvinte de origine engleză în locul cuvintelor româneşti, pentru a fi „la modă". Este normal ca vocabularul unei limbi să se îmbogăţească frecvent cu termeni noi; însă importul masiv de neologisme poate crea dificultăţi şi poate duce la alterarea limbi noastre. Realităţile actuale impun folosirea unor astfel de cuvinte, care sunt preferate echivalentelor româneşti, care reprezintă, în multe situaţii, perifraze. Numeroşi oameni de cultură au criticat vehement invazia de anglicisme. Printre ei, amintim pe celebrul scriitor rus Alexandr Soljeniţîn, scriitorul şi publicistul Octavian Paler şi poetul Geo Dumitrescu. Astfel, anglicismele trebuie folosite în mod adecvat şi cu măsură. Folosirea abuzivă, fără să ţinem seama de context, de interlocutor, de situaţia în care are loc discuţia, poate stârni ridicolul. Avem însă după cum afirma Adriana Stoichiţoiu Ichim şi împrumuturi necesare „cuvinte sau unităţi frazeologice care nu au corespondent românesc: *manager, broker, snack-bar, hamburger, fan* etc." (Stoichiţoiu Ichim 2001: 85).

În concluzie, fiecare popor trebuie să lupte pentru apărarea şi cultivarea limbii sale atât prin crearea de cuvinte noi cu mijloace interne, cât şi prin preluarea de cuvinte din alte limbi şi prin integrarea lor optimă în sistemul său de organizare şi funcţionare.

Bibliografie

A. Izvoare şi lucrări de referinţă

DEX = *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Bucureşti, Editura Academiei, 1975.

DN = Florin Marcu, Maneca Constant, *Dicţionar de neologisme*, ediţia a III-a, Bucureşti, Editura Academiei, 1978.

DOOM^2 = Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti", *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2005.

B. Literatură secundară

Avram 1997: Mioara Avram, *Anglicismele în limba română actuală*, Bucureşti, Editura Academiei.

Forăscu, Popescu 2005: Narcisa Forăscu, Mihaela Popescu, *Dicţionar de cuvinte „buclucaşe"*, Bucureşti, Editura ALL.

Lăzărescu 2005: Rodica Lăzărescu, *Dicţionar de capcane ale limbii române*, Bucureşti, Editura Corint.

Pitiriciu 2006: Silvia Pitiriciu, *Neutrele atematice cu pluralul în -e / -uri în limba română actuală*, în *Studii de gramatică şi de formare a cuvintelor în memoria Mioarei Avram* (coord. acad. Marius Sala), Bucureşti, Editura Academiei Române.

BDD-V420 © 2009 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 23:01:47 UTC)

Stoichițiu Ichim 2001: Adriana Stoichițiu Ichim, *Vocabularul limbii române actuale: dinamică, influență, creativitate*, Bucureşti, Editura ALL.
Topală 2006a: Dragoş Topală, *Aspecte ortografice şi ortoepice ale anglicismelor din limba română actuală*, în *Omagiu Gheorghe Bolocan*, Craiova, Editura Universitaria.
Topală 2006b: Dragoş Topală, *Aspecte morfologice ale anglicismelor din limba română actuală (genul şi numărul)*, în *Studii de gramatică şi de formare a cuvintelor în memoria Mioarei Avram* (coord. acad. Marius Sala), Bucureşti, Editura Academiei Române.
Vlad 1974: Carmen Vlad, *Limba română contemporană. Lexicologie (curs)*, Cluj, Universitatea Babeş-Bolyai.

La mode des anglicismes dans la langue roumaine

Dés 1989, dans le vocabulaire de la langue roumaine ont pénétré des mots nouveaux d'origine anglaise, nommés par les linguistes „*anglicismes*". Parce qu'ils sont assez fréquent utilisés par les parleurs et sont en train de remplacer les mots roumains, on peut discuter même d'une mode des mots d'origine anglaise, des anglicismes, dans la langue roumaine.

Craiova, România

BDD-V420 © 2009 Editura Alfa
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 23:01:47 UTC)